

Dokážeme reálně změřit udržitelnost bydlení z pohledu municipalit?

Bydlení je jednou ze základních lidských potřeb. Jeho podoba rozhodujícím způsobem určuje kvalitu života, sociální status, zdraví, mobilitu a mnoho dalších parametrů podstatných pro obyvatele i budoucí vývoj konkrétního místa.

Role měst a obcí je v oblasti bydlení a jeho kvality nepostradatelná, často je však opomíjena či zcela chybí. Většinou je zúžena na správcovství bytů v majetku dané obce, případně – zejména v posledních letech – je pozornost radnic zaměřena na oblast sociálního či podpořovaného bydlení. To však představuje jen jeden pohled na bydlení, které je nutné z úrovně obcí řešit komplexněji.

Úloha obcí jako správců území je mnohem širší – prostřednictvím kvalifikovaného zhodnocení, plánování, odpovědného výběru a následné realizace, resp. zadáním podmínek pro realizaci vhodných projektů, samosprávy podstatným způsobem ovlivňují nejen svou budoucí podobu, ale i svou celkovou ekonomickou, environmentální i sociální udržitelnost.

VZNIKÁ OJEDINĚLÁ METODIKA

Národní síť Zdravých měst (NSZM) proto ve spolupráci s experty z Fakulty architektury ČVUT a Centra kvality bydlení (CEKB) (doc. Ing. arch. David Tichý, Ph.D., a prof. Ing. arch. Michal Kohout) připravují ojedinělou **metodiku právě v oblasti kvality bydlení z pohledu obcí**. Záměrem je nabídnout územním samosprávám přehledný nástroj, s jehož pomocí mohou relativně jednoduchým způsobem zanalyzovat a prověřit úroveň své péče o tuto oblast.

Vznikající metodika pohlíží na oblast bydlení jako na soulad čtyř základních rovin, tj. sféry **ekonomické, environmentální, sociální a kulturní**. V každé z nich doporučuje vždy **tři reprezentativní ukazatele**, které ji popisují, například poměr bytů ve vlastnictví obce, družstev, firemních a soukromých vlastníků; kompaktnost zástavby; domácnosti v přelidněném bydlení; rezidenční segregace, subjektivní spokojenost s úrovní svého bydlení ad.

Metodika je sestavena tak, aby – pokud možno – nenárokovala nové informační zdroje a plánovací nástroje, nýbrž aby pracovala s těmi, které jsou už nyní buď povinně vyžadovány v rámci existujících předpisů a nařízení (například regulace a koordinace výstavby), nebo jsou doporučeny ke sledování jiných plánovacích cílů (například péče o snižování energetické náročnosti zástavby, evidence vlastního majetku, zjišťování spokojenosti obyvatel).

Každý z indikátorů má svůj „list“, kde je téma popsáno, je doporučena metodika měření, zmíněny jsou datové zdroje a navrženo zhodnocení. Jednotlivé indikátory zároveň navazují na existující metodiky či analýzy, a spojují je do jednoho celku.

SÁZKA NA PRINCIP SEBEHODNOCENÍ

Metodika indikátorů vsadila na **princip sebehodnocení dané obce** – na základě příslušných dat a znalosti si obec na pomyslném semaforu přiřadí červenou, oranžovou či zelenou. Tyto barvy definují, jak dalece obec uvedenou oblast pokrývá, případně, jaké v ní má výsledky. Každá obec si pak může kritéria zpřísnit, nasadit milníky či limity podle svých potřeb.

Je zřejmé, že na tuto analýzu je nutné úzce navázat konkrétní koncepční práci, tedy vytvořit, popř. rozvinout, politiku či koncepci bydlení pro danou obec, která bude vhodně reagovat na zjištěné nedostatky, adekvátně řešit zmapované výzvy a příležitosti.

VE SPOLUPRÁCI S MĚSTY

Práce na metodice, která bude pro města dostupná v první polovině příštího roku, jsou v plném proudu. Probíhá aktivní připomínkování dokumentu ze strany měst **Benešov, Rožnov pod Radhoštěm, Štětí, Mladá Boleslav, městské části Praha 10** a dalších, které o téma projevily aktivní zájem.

Metodika je současně testována v praxi, k jejímu představení Národní síť Zdravých měst ČR (NSZM) rovněž ve spolupráci s kolegy z CEKB připravila webinář, který lze zhlédnout on-line na webu (viz: www.zdravamesta.cz/cz/probehle-akce/webinar-udrzitelne-bydleni) a youtube kanálu NSZM.

POLITICKÝ KONSENZUS PODMÍNKOU

„Věříme, že vznikající metodika napomůže městům i obcím zorientovat se v takto složitém, ale zásadním tématu. Při přípravách jsme vycházeli především ze Ženevské charty udržitelného bydlení, Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) a mnoha referenčních a evaluačních systémů z ČR i zahraničí. Spojení se Zdravými městy velmi vítáme pro to, aby naše práce nezůstala pouze na papíře, uvedl architekt David Tichý.

A dodal: „Největší hodnotu spatřuji právě v tom, že se obce o daném tématu mezi sebou baví, své postupy komparují a společně diskutují, kudy rozvoj vést. Jak však opakovaně zmínila mnohá města, zásadním předpokladem, a nejen v oblasti bydlení, je politický konsensus, kterým způsobem obec rozvíjet a zejména pak dlouhodobá kontinuita naplňování navržených a plánovaných opatření.“

Vznik metodiky je podpořen finančními prostředky Evropského sociálního fondu z Operačního programu Zaměstnanost. ■

Mgr. JITKA BOUŠKOVÁ

Národní síť Zdravých měst ČR

Facebookový profil

Moderní obce

už má **750** FANOUŠKŮ!

D Ě K U J E M E !

**moderní
obec**

**Komunální
projekt
2019
roku**